

עבודת השם

כרלת "במזכר"

טעמתם מהן וראיתם כי טובות הן, ואף על פי כן מאנתם לקיימן, הרי לא היה איפוא כל טעם לכפות עליכם עוד תרי"ג מצוות. זוהי גם הכוונה שבדברי הילקוט. שואלות אומות העולם: למה זכו ישראל בתורה והלא גם הם לא רצו בה אלא הוכרחו לקבלה, אם כן צריך היה להכריח גם אותנו? משיב להם השם יתברך: הביאו לי ספר יחוסין שלכם, זכרו כיצד נהגו אבותיכם ביחס לשבע המצוות שקבלו, והשוו אותם לעומת אבותיהם של ישראל אשר קיימו את התורה עוד לפני שניתנה להם, כי אז תבינו היטב למה את ישראל הכרחתי לקבל את התורה ואתכם לא הכרחתי... (שער בת רבים).

"וַיִּמַת נָדָב וַאֲבִיהוּא לְפָנֵי יְהוָה בְּהִקְרָבם אֵשׁ זָרָה לְפָנֵי יְהוָה," (במדבר ג'ד) לאחר שבני ישראל דרשו בשר בקברות התאוה, אומר הכתוב: "ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" (במדבר, בהעלותך יא, טז) שואל המדרש במדבר רבה (טו, כד) ושבעים זקנים ראשונים שהיו במצרים להיכן נעלמו? אלא בשעה שבאו ישראל לאותן הדברים "ויהי העם כמתאוננים" נשרפו כולם באותה שעה, אלא שהייתה שריפתם כשריפת נדב ואביהוא, שאף הם הקלו ראשם בעלותם להר סיני כשראו את השכינה "ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו" (שמות משפטים כד,יא) וכי אכילה ושתיה הייתה שם?! למה הדבר דומה? לעבד שהיה משמש את רבו ופרוסתו בידו והיה נושך ממנה, כך הקלו ראשן כאוכלין ושותין, והיו רואין להישרף באותה שעה הזקנים נדב ואביהוא, ומפני שהיה יום מתן תורה חביב לפני הקדוש ברוך הוא, לפיכך לא רצה לפגוע בהן בו ביום לעשות פרצה בהן, דכתיב "ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו" (שם), מכלל שהיו ראוין להשתלח יד. אבל לאחר זמן גבה מהן נדבס ואביהוא אף הן נשרפו כשנכנסו לאוהל מועד בזמן חנוכת המשכן ביום השמיני, ע"כ.

לפי מדרש זה, הקדוש ברוך הוא לא רצה להיפרע מנדב ואביהוא ושבעים הזקנים בזמן מתן תורה כדי שלא לקלקל את שמחת התורה, ולכן נפרע מהם בהודמנות אחרת. אם הסיבה שלא להיפרע בזמן מתן תורה היא כדי לא לקלקל את השמחה, מובן מדוע נפרעו משבעים הזקנים בקברות התאוה, כי שם לא הייתה שמחה. אך מדוע נפרעו מנדב ואביהוא בזמן חנוכת המשכן, הרי שם הייתה שמחה גדולה לכל עם ישראל שהקדוש ברוך הוא משרה שכנתו בתוך עמו ומעיד שסלח להם על חטא העגל? אך מצינו במדרש במדבר רבה (ב, כה) על הכתוב "וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה לפני ה' במדבר סיני" (במדבר ג, ד).

"וַיִּדְבֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינִי, בְּאֹהֶל מוֹעֵד: שְׂאוּ, אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל," (במדבר א"ב) בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקדוש ברוך הוא ואמר להן: הביאו לי ספר יחוסין שלכם כשם שבני מביאין. לכך מנאן בראש הספר הזה אחר המצוות, "אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני" ואחר כך "וידבר ה' במדבר סיני...שאו את ראש כל עדת בני ישראל" שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היחוסין שלהן (ילקוט).

אמרו חכמינו: "לעתיד לבוא מביא הקדוש ברוך הוא ספר תורה ומניחו בחיקו ואומר: מי שעסק בה יבוא ויטול שכרו, מיד מתקבצים ובאים אומות העולם...אומרים לפנינו: רבנו של עולם, כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קבלנוה, כמו שעשית לישראל?...מיד אומר להם הקדוש ברוך הוא: הראשונות ישמיענו - שבע מצוות שקבלתם היכן קיימתם?" (עבודה זרה ב').

למה הדבר דומה, לאב שחלו אצלו בנו ובן חורג, רשם להם הרופא סם מריר ששניהם סירבו לגמעו, והכריח האב את בנו לגמוע את הסם ואכן הוא נתרפא מהר, ואילו את הבן החורג לא הכריח ולכן נמשכה מחלתו זמן רב יותר. לאחר מכן שאל הבן החורג את האב: מדוע לא הכרחת גם אותי לגמוע את הסם? השיב לו האב: בשעתו כבר הכרחתיך לגמוע סם טוב ומתוק ופלטת גם אותו, לפיכך לא רציתי עכשיו להכריחך שתגמע סם מר.

אומות העולם גם הן יטענו כך: אמנם סבורים היינו שהתורה מרה היא, אולם אתה שידעת כי טובה ומתוקה היא, מדוע לא כפית אותה עלינו? מיד ישיב להם השם יתברך: הן כבר נתתי לכם בשעתו שבע מצוות, אשר

19:14	כניסת השבת
20:19	צאת השבת
19:36	שקיעה
20:48	ר. תם
5:43	הנץ

הפטרה: "מחר חודש"

תפרה אותם בשקלי קודש, חמשת חמשת שקלים לגלגלת (שכל אחד ואחד שלשים דראמות של כסף מזוקק). והטעם לשיעור הזה לפדיון, מפני שמכרו את יוסף, ומאחר שכל סלע הוא ארבעה דינרים, נמצא שחמשת השקלים שהם חמשה סלעים הם עשרים דינרים. שבסכום זה מכרו האחים את יוסף ולפי שהיה יוסף בכור לאימו רחל, ציווה הקב"ה שפדיון הבכור יהיה בה' שקלים.

ומשה היה מהרהר בליבו מה אעשה לפדיון רע"ג הבכורים העודפים. שאם אבקש מכל בכור העודף שייתן לי ה' שקלים, יאמר לי מהיכן אתה יודע שאני הוא הבכור העודף, שמא אני אחד מאלו שהלווים פדו אותם ואני פטור מלתת חמשה השקלים. וכן על זה הדרך יאמר כל בכור ובכור. מה אעשה משה. לקח כ"ב אלף פתקים, וכתב על כל אחד מהם בן לוי. ולקח עוד רע"ג פתקים וכתב על כל אחד חמשה שקלים. ולקח את כל כ"ב אלף ורע"ג הפתקים ושם אותם בתיבה (כפולה) וכל אחד מהבכורות לקח פתק סגור, וכל מי שנמצא כתוב בפתקו חמשה שקלים היה חייב חמשה שקלים (מעם לועז)

וכי במדבר סיני מתו? אלא מלמד שמהר סיני נטלו אפופסין שלהן למיתה, דכתיב "ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו" (שמות משפטים כד, יא) אמר רבי פנחס מכאן שהיו ראויין להשלחת יד. ולמה לא מתו באותה שעה? משל למלך שהיה משיא את בתו ונמצא בשושבין שלה דבר שמחייבו מיתה, אמר המלך אם אני הורגו עכשיו, הריני מעררב שמחת בתי. למחר שמחתי באה, ומוטב בשמחתי ולא בשמחת בתי. כך אמר הקדוש ברוך הוא אם אני הורג נדב ואביהוא עכשיו, הריני מעררב שמחת תורה. למחר שמחתי באה, מוטב בשמחתי ולא בשמחת תורה, דכתיב "ביום חתונתו וביום שמחת לבו" (שיר השירים ג,יא) "ביום חתונתו זה סיני יוביום שמחת לבו" זה אהל מועד. (אור חדש).

"קח את הלוים, תחת כל בכור בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר ג' מה) כל פטר חמור של ישראל תפרה בשה של הלווים. עכשיו אמר הקב"ה משה: מאחר שמספר כל הלווים כ"ב אלף ומספר הבכורות כ"ב אלף ורע"ג. נמצאים רע"ג בכורות ישראל עודפים על הלווים. ונשארו בלי פדיון לכן

פינת ההלכות
ע"פ ילקוט יוסף כרך ד'
"דיני הכנת מאכל לבהמה בשבת"

יד. יש נוהגים לתת חיטים לפני הצפורים בשבת שידה, ואף שיש אוסרים, מכל מקום הנוהגים כן יש להם על מה שיסמוכו, ומנהגם של ישראל תורה הוא. [ילקו"י שבת ד' עמוד מה]

טו. מותר ליתן אוכל לדגים שבאקווריום בשבת, כשם שמותר להאכיל תולעת משי בשבת, שהרי מונותיהם על האדם. וכאשר מאכילים תולעת משי, אין לטלטל את התולעת, שהרי היא אסורה בטלטול בשבת ככל בעלי חיים. [ילקו"י שבת כרך ד עמוד מו. וראה בש"ע סי' שכד סעיף יב, ובמשנ"ב סי' לב. ובשו"ת יצן ובעוז ח"ב סי' יח. ובשו"ת אבקת רובל סי' לא, ובלוית חן עמ"י קיג]

טז. יש אומרים שמותר ליתן לבהמה מאכל הראוי לאדם, שרק תרומה הראויה לכהן אין מאכילים ממנה לבהמה. [ילקו"י שבת כרך ד עמוד מז]

יז. כבר נתבאר לעיל [דיני טוחן] שמותר לפורר לחם לפני תרנגולים בשבת, ויותר טוב לעשות כן סמוך לאכילתם. ומותר להשרות את הלחם במים כדי להאכילם. [ילקוט יוסף שבת ד' עמ' מז]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"

סיפור בהמשכים
"ספר הפלאים" חלק א

הסיפור היה לשיחת היום בעיר דרנה, בחבל קירינאיקה בלוב. ערבי תושב המקום הופיע לפתע בשערי הישיבה, בשעה שהתלמידים ישבו והקשיבו לשיעורו של ראש-הישיבה, ובפיו בקשה מוזרה. זה היה עוד מאורע מופלא הקשור לספר-התורה המיוחד שהוזקק בידי קהילת יהודי דרנה. זה היה ספר-תורה עתיק-ימים, שבני קהילת דרנה זכו בו בנסיבות מופלאות. לפי מיטב מסורת יהודי טריפולי ודרנה, נכתב ספר-התורה בידי עזרא הסופר בעצמו, וקדושה מיוחדת יוחסה לו. נודדים רבים נדדו הספר. לאחר חורבן בית-המקדש השני, כאשר רבים מיהודי ירושלים גלו לאלכסנדריה שבמצרים, הצילו הם את הספר ונשארוהו עמם. ברבות הימים גברו הפרעות שפגעו ביהודי מצרים, ובאחת המהומות חדר פורע לבית-הכנסת והצליח לחמוק ממנו וספר-התורה בידי, בלי שיעלו על עקבותיו. תוכניתו של הרשע הייתה לעלות על אנייה השטה לארץ אחרת, ושם למכור את הספר תמורת הון עתק. סיפורו של ספר-התורה הקדוש נודע למרחקים, ולגנב לא היה ספק כי בכל מקום יציעו לו היהודים סכומי כסף גדולים תמורתו. יום בהיר אחד עלה על הספינה, ובידו חפץ גדול, עטוף היטב ב בד עבה. זה היה ספר-התורה. אולם כאן התרחש דבר מופלא, שהפר באחת את כל תוכניותיו. בעודו עומד על סיפון הספינה וספר-התורה בידו, התמלא זיכרון-דעת וברגע מסוים לא אחז בספר-התורה כראוי. הספר נפל מידי הישר אל מי הים. "אוי! מה עשיתי!", זעק האיש, אולם בלם מיד את פיו. הוא הבין כי אם יצטרך לספר על מה שקרה, יחשוף בעצם את מעשה הגנבה, שכבר התפרסם ברחבי המדינה. יום אחד יצא אחד מנכבדי קהילת דרנה אל החוף, לשכשך מעט את רגליו במים, לחזות בגלי הים ולשאוף אוויר. ישב האיש על החוף והשקיף אל האופק. פתאום הבחין בדבר-מה גדול הנע עם הגלים ומתקדם לעבר החוף. מתוך סקרנות קם על רגליו והביט בחפץ המתקרב והולך. היה קשה לנחש מהו החפץ הזה. הוא היה עטוף כולו בד עבה. האיש הסיף להביט בחפץ ונדהם לגלות כי הוא נישא על הגלים היישר לעברו, הגיע עד אליו ממש ועצר במרחק הושטת יד, כאילו הוא קורא אליו: "אנא, עשה עמי חסד וקחני עמך". בזהירות ובהתרגשות רבה הסיר האיש את כיסוי הבד מעל החפץ, ולא האמין למראה עיניו – זה היה ספר-התורה הקדוש המיוחס לעזרא הסופר. יהודי דרנה הבינו כי הספר עשה מסע ארוך בלב ים, עד שהגיע אליהם ביד ההשגחה המופלאה. קדושתו גדלה בעיניהם שבעתיים, כאשר נוכחו שלמרות הימים הרבים שעברו על הספר בין גלי הים, לא נפגעה אפילו אות אחת מאותיותיו, והוא עמד בכשרותו המהודרת... **המשך יבוא!**